

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

A polgármester.

Debreczen, július 20.

Némethy Károly miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium városi ügyosztályának vezetője, belenézett a magyar városok belső életébe s meglátta annak főbaját: a túltengő hivatali szellemet s észrevette, hogy mi hiányzik abból legjobban: a polgárságnak a közigazgatással való együttműködése, az igazi önkormányzat. S megcsinálta, a nyugati formák figyelésével, a városok reformját; olyan kereteket szabott meg a városi közigazgatás számára, amelyek arra vannak hivatva, hogy friss életerőt vigyenek a városi életbe. Némethy Károly elkészítette az új városi törvény tervezetét, mely azon alapszik, hogy a várost ne a hivatalnoki kar adminisztrálja, hanem maga a polgárság, a hivatali apparátus csak végrehajtója legyen annak, amit a polgárság közvetlen bizalmátó alakuló szervek elhatároztak.

Ennek az elvnek megfelelően újalakul a polgármesteri állás. A polgármester nem lesz a legmagasabbrangú hivatalnok, akinek legtöbb esetben végig kell kuszni a városi ranglétrán, amíg megöszült hajjal s gyakran kimerült munkakedvvel a város ügyeinek élére jut. Sőt egyáltalán nem lesz hivatalnok; a törvényhatósági bizottság a maga kebeléből választja hat évre. Az adminisz-

tráció feje, vezetője az alpolgármester, vagy a tanácsi igazgató lesz, aki már a hivatalnok-státushoz tartozik.

Ez a reform, amelynek mása meg van pl. Olaszországban, ahol a *sindaco* szintén nem hivatalnok, hanem polgár s amelyhez hasonlóan vannak a porosz városok közigazgatási szervei is formálva — annyira megérett, hogy szinte alig halasztható. A városok mai szervezetében is folyton tapasztalták, mennyire helytelen az, hogy a polgármester az aláirni valókkal, pepecselő munkákkal, formális üléseken való elnökléssel és egyebekkel van elfoglalva, ahelyett, hogy a város igazi, nagy érdekei javára szentelhetné idejét. Tervezték is azonban egyik-másik városban alpolgármesteri állásfélélet, amelyet azonban a régi rossz, városi szervezet abroncsai közé szorítani nem lehetett.

S nagy, igen nagy fontosságot kell tulajdonítani annak, hogy a polgármestert nem a hivatalnokok közül, hanem a törvényhatóság tagjaiból, mintegy reprezentatív, az egyéni ambíció nyugvó állásra választják meg. Nem mondjuk ezzel azt, hogy a hivatalnok-polgármesterek nem váltak be. Debreczen városának e részben igazán nincs panaszkodni valója, hiszen csak boldog emlékü Simonffy Imre áldásos működésére kell hivatkoznunk. De itt nem speciál Debreczenről, hanem általában a magyar vá-

rosokról van szó s nem lehet tagadni: sok helyen a mai rendszer mellett sincs kizárva az a lehetőség, hogy valakit csak azért válasszanak meg polgármesterré, hogy a ranglépés utolsóelőtti fokára eljutott hivatalnokot bántódás ne érje. Megeshetik, hogy egy gyenge tisztviselőt azért kellett a restaurációnál újabb hat évre megválasztani, hogy valaki kenyerét ne veszítse, vagy hogy — a nyugdíjalapot ne terhelje meg. Az pedig, hogy olyas valaki, igazán kiváló ember, jusson a város élére, aki nem kezdte a fogalmazóságon — ha nem is volt kizárva, de a legkritikább esetek közé tartozott.

A reform erre módot fog adni. S a tisztújításnál minden mellék tekintet nélkül ítélhet a törvényhatóság: beváltotta-e a polgármester az ítéleteit, a hozzá fűzött várakozásokat. És a polgármester, akinek tartani kell a polgárság ez ítéletétől, bizonyára törekvéseinek egész erejét és tehetsége javát önti a hivatásba, amelyvel kitüntették. Hozzávesszük, hogy ebben az állásában mindenképp függetlenebb, szabadabb lesz, mint a mai polgármester, még fölfelé is, mert a városoknál a reform beszünteti a főispáni állást, amelynek igazi jelentősége ma is inkább a vármegyéké van.

A reform egyéb részei is a polgárságot, a törvényhatóságot fogják intenzívebb munkálkodásra kényszeríteni, —

Egy modern ember.

Irta: Elza.

Volt egyszer egy modern ember. Nem ugy beszélt, nem ugy dolgozott, nem ugy élt, mint más. A megfeszült különvélemény volt. Senki a világon meg nem ingathatta volna abban a szilárd meggyőződésében, hogy ő világ közepe, minden csak érte van s ha ő jól érzi magát, ha vágyai betelnek, ha céljait eléri, az egész világrendszer megtalálta rendeltetésének végokát. A modern ember sokszor ugy tett, mint a gyermek, aki ha meglátja az égen mosolygó holdat, két kézzel kapkod utána és tomlóba követeli, hogy azt a fényes labdát adják oda neki. A modern embernek is minden kellett volna, amit látott. Minden új megismerésénél vad vágyódás lobbant fel a lelkében. Majdnem belebetegedett, ugy tudott kívánni, várni, akarni valamit. Beesett a szeme, sápadt, vértelen lett az arca és ideges rángásai voltak a szája körül. Zsarnok akara ratossága rendszeren győzött, de sohasem volt köszönet benne. A messziről fényesnek látású játék, közeli sábról sablonos, unalmas, egyhangú volt. A modern ember hamar megunta és más játék után nézett.

A nőkről sok rosszat beszélt a modern

ember; megvetette, lenézte, de szerette őket. Tulajdonképen az bántotta, hogy olyan egyformák mind. Gyöngék, könnyen átlapozhatók, ha szerelmeseik és kegyetlenek és módfelett szeszélyesek, ha megkínóznak valakit.

A modern ember nagyon megunta a régi szabású asszonyokat és elment modern nőt keresni. Olyant, aki kifürkészhetetlen és kiszámíthatatlan legyen. Akinél sohasem tudhatja az ember előre, hogy a következő pillanatban mit fog tenni? Aki tele legyen tudással és szenvedéllyel. Legyen önző és zsarnok, de legyen jó is, kedves is. Szébb legyen egy antik szobornál és temperamentumosabb egy Wagner operánál. Legyen oly modern, mint egy Ibsen dráma. Mistikus, sötét, hogy tökéletesen ne értse meg soha senki, csak imponáló, érdekes nagyságát érezzék meg.

Kereste a modern ember a modern nőt mindenütt a világon. Elment a délvidék pálmáiigetei közé, ahol a legkékebb az ég és legnagyobb hullámokat ver a tenger. Elment Norvégiába komoly, zárkózott fenyevesei közé s a fjordok sziklás partjain túl is kereste a modern nő. Azán Nyugatra ment. A raffinált kényelem és ultra finom izlés hazájába. Látott fényes, gazdag kultúrát, látott csodával határos művészetet

és csodával határos tudást, — csak örök problémás modern nőt nem talált. Jár: Keleten is a mesék, legendák buja kincseinek országáiban. Olelt lusta, gyermekesen naiv mohamedán asszonyt és nagystilű kulturánőt. Volt köze egészséges lelkű és testű parasztlányhoz és tulcsigázott eszű, vézna testű diákkisasszonyhoz. Mindeniket megértette az első öt perc alatt és elkecseregett. Egyik sem volt olyan színesen stilizált, olyan érdekesen érthetetlen, mint ahogy modern ember kívánta volna. Találkozott ugyan modern allűrökkel, szokatlan külsejűekkel mindenütt, de a veleje a dolognak mindig ugyanaz maradt. Az asszonyok vagy szerettek és sirtak, vagy nem szerettek és nevettek!

Végre is belátta a modern ember, hogy ilyen módon sohasem fog zöldágra vergődni.

Egyebet próbált.

Kiválasztott magának négy asszonyt: egy feltékeny temperamentumú, csodásan vöröshajút, egy intelligens, érdekes feketét, egy tökéletesen szép barnát és egy gazdag szőket. A vöröstől megkivánta azonban, hogy ne csak zsarnok, hanem okos is legyen. A feketétől, hogy ne csak okos, hanem szép is legyen; a barnától, hogy ne csak szép, de bájos is legyen, de a szőketől

Steiner Sándor butorkereskedő
Debreczen Piac-u. 70

Ajánlja a „mitroviczai“ fabutorgyárban készült tömör pőzöt búrk és szilfa háló, ebédlő és ural szoba berendezéseket
Kárpitos műhelyében készít a leg egyszerűbbtől a legfinomabb minden — nemű kárpitos munkát, javításokat vállal gyors szállítással —

a statisztálás helyett, amelyet a városatyák tulnyomó része ma a közgyűlésekben és a bizottságokban végez. Kevesebb városatyát akar a reform, — de ez a kevesebb több jogot, alkalmat kap a munkálkodásra, a közigazgatás csavarmentének igazításához.

A város mai közigazgatása, annak félszeg jelenségei és gépies lefolyása mind kiáltó bizonyosság arra, hogy a reformra szükség van. Ugy látjuk, a kormány szívesen tekint a reform felé s hogy adott az isten hozzá kitünő miniszteri tanácsost, aki szeretettel viszi a valóság, a gyakorlat kapui elé. Ez nekünk, debrecenieknek, különösen nagy örömünk, mert a reform tervezőjével, Némethy Károly miniszteri tanácsossal, mint a város szülöttjével már régóta büszkélkedünk.

Justhot hazugnak mondták.

Izgalom a Ház ülésén.

A képviselőház ma befejezte a felirati vitát s most már csak a záróbeszéd van hátra. A vita utolsó napját Justh Gyula felszólalása tette érdekessé, helyesebben az a közbeszólás, amely a nagy lehangolásnak a beszédét megzavarta. Justh Gyula, csakugy mint hível, választási visszaélésekről beszélt s különösen a nagyiglódi választásról mondott rémes dolgokat, amikor a nagyiglódi kerület képviselője, Montbach Imre közbekiáltott:

— Nem igaz! Hazudik!

Természetesen egyszeribe izgalomba gurult a tisztelt Ház és benne legfőképpen Justh Gyula, aki olyan vörös lett, hogy saját magát is hihetetlenül fölülmulatta. Montbach később személyes kérdésben felszólalt, kijelentvén, hogy Justh beszéde a szemeredett valótlanosságok halmaza.

Ez volt a felirati vita utolsó, éppenséggel nem méla akkordja.

a pénzén kívül nem kívánt semmit. Annak megengedte, hogy ostoba, kiáthatalian és csunya legyen.

A négy asszony eleinte semmit sem tudott egymásról. Büszkéek voltak a modern emberre és elhangozták egyéniségük kincseivel. A vörös a szerelmével, a fekete az eszével, a barna szoborszerű szépségével és a szőke pénzével. A négy asszonyban körülbelül megtalálta a modern ember, amit kerest. Változatosak és érdekeseek voltak napjai. Ha a vörös túlságosan elgyötörte féltékenységi rohamaival, a fekete asszony szellemes, intelligens csevegése megnyugtatta idegeit. És ha a csodaszép barna asszony igen szoborszerűen viselkedett a szépségével, a vörös mindig busásan kárpótolta temperamentumával. A modern ember nagyszerűen mulatozott a saját genialis ötletén és nem győzött önmagának eléggé gratulálni. Annyira meg volt elégedve a helyzettel és önmagával, hogy nem tudta henegezés nélkül megállni. A fekete asszony eszét nagyon sokra becsülte, hát elmondott neki mindent. Elmondta a négyes kombináció és variáció minden előnyét, kimeríthetetlen érdekességét, az összehasonlításokat... és úgy el volt ragadtatva beszédközben is, hogy nem vette észre a fekete asszony arcán a megsértett öntzét haragját. Mert a fekete haju asszony nagyon művelt és intelligens volt ugyan és szellemesen beszélt a legmodernebb

Részletes távirati tudósításunk itt következik a képviselőház üléséről:

Egy munkapárti szónok.

Elnök Berzeviczy Albert. Az ülés kezdődik negyed tizenegy órakor. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét, majd Máriaassy Gyula, a bíráló bizottság tagja teszi le az esküt. Rudnyánszky Gyula a bíráló bizottság jelentését terjeszti be. Az interpellációkra fél kettőkor térnek át.

A felirati vita első szónoka Rónai Eraó. A munkapárt felirati javaslatát fogadja el. Az ellenzék javaslatai elérhetetlen vágyakat tartalmaznak és az ellenzék maga jönne a legnagyobb zavarba, ha meg kellene őket valósítani.

Felkiáltások az ellenzéki pártokon: Csak bizza reánk!

Rónay Eraó: Az ellenzék a gazdasági önállóságot akarja. Első a gazdasági meg erősödés, azután jöhet az önállóság. (Zaj.) Az általános egyenlő, titkos választói jogtól félti a magyar nemzet szupremáciáját. Ha el tudnák oszlatni ezt az aggodalmát, ő lenne az első, aki megadná ezt a választói jogot. A nemzetiségi kérdéssel szölvén, azt a nézetét fejezi ki, hogy nem lehet ott a nemzetiségi elnyomatásáról beszélni, ahol egy nemzetiségi képviselő olyan beszédet mondhat el a parlamentben, mint a napokban Pop Cs. István. (Helyeslés a munkapárton.)

Néppárti statisztika.

A következő szónok a néppárti Haller István: A munkapárt a régi szabadelvű pártok a feltámadása, de ezt nincs bátorsága bevallani és nincs elég erejük dokumentálni azt, hogy az a szabadelvűség ugyanaz, mint az öt évvel ezelőtti szabadelvűség. Pedig a munkapárt soraiiban annyi a régi szabadelvű párti vezetőségek, hogy már ez is kétségtelenné teszi a munkapárt régi szabadelvű voltát. Hosszasan reflektál ezután Rudnay Alajos és Richter János papképviselek beszédeire. Nem tudja elképzelni, hogyan ülhet Rudnai a munkapárton, mikor egy könyvben, amelyet németről ő fordított magyarra a keresztény politika igazát hirdeti és ennek a politikának a követségére hívja fel a népet. (Nevetés a néppárton) Nem tudja elképzelni, hogyan tartja Richter János összeférhetőnek papi méltóságával az öt politikai liberalizmusát? — A választás eredményét nézve, Haller István

rózsákról, de sokkal inkább asszony volt annál, semhogy tudomásul vette volna, hogy a modern ember nem éri be az öt értékes egyéniségével egyedül, hanem szerelmesebb és szebb asszonyokra is szüksége van. A gazdag szőke azonban nem volt féltékeny. Annak ő is megbocsátott, mert úgy vélte, hogy a pénz nem konkurencia a szerelemben. Hírem azt elhatározta, hogy a modern emberen bosszút áll.

Legelőször is a vöröshajúnak írt egy levelet. Nagyságos asszonyom, a modern ember megcsalja önt. Egész határozottan állíthatom, miután velem csalja meg. Nincs azonban miért neheztelnem rá, mert engem nem önnel csal meg és mind a ketőnket elfelejt egy harmadik szépségnél. A negyediket, akit a pénzért hiteget, nincs is miért említenem. Azt hiszem, hogy Asszonyomnak sincs kifogása ellene, ha a modern embert megbüntetjük hűtlenségéért. A haditervet talán holnap délelőtt megbeszélhetünk!

Hasonló tartalmu levelet a barna asszonynak is írt.

A modern ember legkellemetlenebb meglepetésére a három asszony attól a naptól kezdve egyformán beszélt, egyformán öltözködött és egyformán mozgott. A vörös nem volt temperamentumos, a fekete-haju nem volt intelligens és a barna nem kacérokodott hidegségével. Egyformán közö-

szerint a kormány nem bírja a nemzet többségét, mert az ellenzéki jelöltre adott szavazások száma csaknem százezerrel múlja felül a kormánypárti szavazatok számát. (Derűtség a munkapárton.) A kuriától nem várja a választási visszaélések orvoslását, mert a kuriai bíráskodást nem tartja kielégítőnek. Ezen a véleményen van a mostani kereskedelmi miniszter is, aki már 1901-ben kijelentette, hogy a kuriai bíráskodást reformálni kell. Az általános, egyenlő, titkos választói jogban semmi veszedelmet sem lát a magyarság szupremáciájára nézve és azért ennek a választói jognak a megvalósítását kívánja. (Eljenzés a néppárton.)

Elnök öt perc szünetet rendel el. Szünet után az elnöki széklet Kabos Ferenc veszi át.

Justh Gyula beszél.

Justh Gyula: A felirati vita jelentőségéről beszél. Ennek a vitának nálunk igen nagy jelentősége van. A maga álláspontját akarja körvonalozni. Választási visszaéléseket sorol föl. Többek között fölolvass egy plakátot, amelyben az egyik dunamenti község választóinak hidvámmentességet ígérték, ha a munkapárti jelöltre szavaznak. Rettenetes atrocitások folytak a nagyiglódi kerületben, ahol a főispán kívánságára egy függetlenségi érzelmű tacitót áthelyeztek.

Montbach Imre: Nem igaz! Hazugság!

A baloldalon erre óriási zaj keletkezett.

— Rendre! Rendre! — kiáltották.

Elnök hosszasan csenget s a folytonos zajban mond valamit, de szavait alig lehet megérteni.

Justh Gyula: Én a képviselő ur nevét nem ismerem. Azt mondta, hogy amit mondtam hazugság. Az elnök ur ezért engem nem védett meg, majd keresek magamnak elégtételt úgy, ahogy tudok.

Elnök: En a közbeszóló képviselő urat rendreutasítottam s így képviselő urnak nincsen joga ilyen megjegyzést tenni.

Justh Gyula folytatja beszédét. Sajnálna, hogy a munkapárton mosolyognak. Az ellenzék kötelességét teljesíti.

Batthyány Tivadar gróf felirati javaslatát fogadja el.

Az ellenzék megjeljenzi a szónokot, a munkapárt gunyosan tapsol.

Elnök: Több szónok nem jelentkezett s így a vitát berekesztem.

nyős, semmitmondó lett mind a három, mintha csak uniformisba öltöztették volna a lelküket. A modern ember halálba unta magát a vörösnél, a feketénél, a barnánál is. Már majd megbolondult a három asszony egyetlen témájától. Nem lehetett egyikkel sem a férfiak hűtlenségén kívül másról beszélni. Történeteket mondtak el neki megcsalt asszonyokról és hűtlen férfiakról. Mind a három ugyanezt. Reggel a barna, délután a fekete és este a vörös. A hajszinükön kívül semmi más különbség nem volt többet a három asszony között és az a különbség is teljesen elmosódott, mihelyt nem egyéni temperamentumokat fejeztek ki.

A modern ember elkéseredett. Bántotta, hogy három közönséges modern, semmitmondó tucatasszony hálójába került. Nem tudott szabadulni tőlük. A három asszony hívta, vonszolta, kieroszakolta magának a modern embert — hogy a férfiak hűtlenségéről elmondott meséikkel agyongyötörjék. Szorongatott helyzetében a gazdag szőke maradt egyetlen vigasztalása. A szőke asszony tudta, hogy vagyonával a senki szerelme nem versenyez és felfuvalkodva konstataálta, hogy a modern ember hovatovább annál szerelmesebb belé. Pedig a szőke asszony csunya, ostoba és közönséges volt; de ezt már a modern ember nem vehette észre, mert a szerelem butító hatása egészen elvette az eszét.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, FEUERSTEIN
Női blousokat legszebben tisztít

mosó intézete Piacz t. t. 63.

Montbach Imre kijelenti, hogy mindaz, amit Justh Gyula mondott, szemenszedett valótlanság.

Justh Gyula: A képviselő ur csak cáfol, de semmit sem bizonyít.

A Ház ezután megállapította a holnapi ülés napirendjét és áttért az interpellációkra.

Interpelláció a jégkáróról.

Batthyány Tivadar gróf a szekszárdi szőlőgazdák érdekében szólalt föl.

Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter kijelenti, hogy mindent el fog követni, hogy a jég által okozott károk miatt rendkívül érzékenyen sujtott szőlőgazdákon segítsen.

A Ház a választ tudomásul vette, mire az ülés két órákor véget ért.

A Nagyerdő és a tanács.

A Péterfia-utca és a Simonyi-ut világitása.

Debreczen város tanácsa igazán okos és helyes tervvel foglalkozik, amelynek megvalósításával a Nagyerdőt akarja élvezhetőbbé tenni azoknak, akiket elfoglaltságuk egész napon át a poros városban tart s a kiknek vagyona nem engedi meg azt a pazarlást, hogy nyaralni menjenek, vagy villát tartassanak. Különösen azokra nézve volna nagyjelentőségű a tanács terveinek megvalósítása, akik csak este érnek rá fölkeresni a Nagyerdőt. Eddig azonban est nem tehetők, mert a közlekedési viszonyok nem a legkifejezettebbek voltak, másrészt az esti sötétségben, a rosszul világitott utakon senki sem akar botorkálni, ha még olyan kedves, egészséges és jó dolog is a Nagyerdő esti levegőjét szívni.

A városi tanács most igyekszik segíteni ezeken az állapotokon s a közönség kényelméről akar gondoskodni. A tanács véleménye szerint a Nagyerdő látogatottságának akadálya volt az, hogy a Péterfia-utca és Simonyi-ut világitása nagyon sok kívánni való hagyott maga után. A mizériákon úgy akar segíteni a tanács, hogy a Péterfia-utca és a Simonyi-uton villamos ivlámpákat állíttat föl minden olyan oszlopra, amely a most épülő villamos vasut vezetékeit tartja. Tudvalevő ugyanis, hogy az épülő villamos vasut felső vezetékes lévén, a vezető drótok elhelyezésére rövid távolságokban csinos vasoszlopokat állítanak föl. A tanács most indította meg a tárgyalást a vállalatnál, hogy ez oszlopokra engedje a villamos ivlámpákat elhelyeztetni. Miután azonban a felső vezetékekhez szükséges oszlopok e célra alacsonyok, a tanács úgy akarja megoldani a kérdést, hogy a vezetőoszlopokat hét méter hosszúra kiegészítse a vállalat s a város azt az átkülönböztet, amely ezzel előáll, megtéríti a vállalatnak. A tárgyalások minden valószínűség szerint eredményre fognak vezetni, mert hiszen semmi akadálya sincs annak, hogy a villamos lámpák a vezetékek oszlopán nyerjenek elhelyezést.

Végül tervbe vette a tanács még azt is, hogy úgy a Nagyerdőig vezető uton, mint a Nagyerdőben több padot helyez el a sétáló közönség kényelmére.

A szalmaözvegy levelei.

*

Kedves mamuskám!

Hogy vagy? Hogy érzed magad a magas Tátrában? Én itt ülök az irodában és dolgozom reggeltől estig. Eppen most volt itt Hunyadi. Azt mondta, hogy bizony nem küldi a feleségét sehová. Ha minden áron nyaralni akar az asszony — mondja — akkor megcsipi a felesége karját, úgy, hogy egész zöld lesz és aztán ebben a zöldben nyaralnak.

Látod ilyen emberek is vannak. Mit szóltál volna, ha én is csak a karodat csipitem volna meg, Tátrafüred helyett. De én tudok áldozni a feleségemért. És most is szívesen dolgozom, hogy te nyugodtan maradhass.

Ami engem illet, én este a tyukokkal fekszem és reggel a tyukokkal kelek. És hogy rád gondolok mindig, az csak természetes. Ő, be szeretnék már látni, aranyos kis bogaram.

Ől szerető elhagyott férjed

— Reomur Domokos.

Kedves Mucl!

Eppen most írtam a feleségemnek és mivel már benne vagyok az irásban, hát magának is írok, maga édes. Mit gondolsz, ha a feleségem tudná, hogy én nem is a tyukokkal fekszem... Ugy-e megpukkadna? Ebben a reményben küldtem is el a fűdőre. De mondja csak, édes kis tyukom, mikor látom újra? A multkori számlámat már kifizettem. És elhiheti, hogy azóta mindig a maga gyönyörű kis ribizli-potácskájára gondolok...

Mit gondolsz ma este...? Hátha találkoznánk? Hátha csakugyan megüti a feleségemet a guta. Hisz van még telepátia! Én mindenesetre várom. Jön? ... Hát nem jön? ... Majd maga nem jön! Azután majd egy kicsit kirugunk a hámból.

Tehát a viszontlátásig.

Domokos. (Hisz emlékszel?)

A vén betyár.)

Kedves Reomur!

Most jövök a Tátrából. Láttam a kedves feleségét. Nagyon jól érzi magát — egy katonatiszttel. Ha nem tudnám, hogy maga otthon izzad és hogy maga nem főhadnagy, azt hittem volna, hogy magával csókolózik a fanyók alatt.

De mit tesz Isten?! Nem maga volt. Egy másik főhadnagy. Azért ne izgassa magát. Nyomatató ökörnek nem kötik be a száját — mondja a közmondás. És egy nyaraló asszonynak se kötik be. Különben mit szól ehhez a szép anizkszhoz. A csillaggal megjelölt fa alatt láttam asszonyt. Csak azért küldöm ezt, hogy tudja.

Üdvözli

Celcius Kázmér.

Kedves Reomur ur!

Az én hátsam nem háram. Az a három nő olyan patáliát csapott, hogy kénytelen vagyok november elsejére felmondani a lakást.

Üdvözli
Bér Ussor.

Nagyságos Reomur Domokos urnak! Sajnálattal értesítem, hogy a kérdéses jeggyűrűt nem találtam meg.

Tisztelettel

A Dianna-fürdő tyukszemvágója.

U. i.

Ellenben a Pipi még itt alszik és nem akar addig fölkelni, amíg Reomur ur nem jön érte. Már huszonnégy órája alszik itt. Csak néha ébred föl, hogy pezsgőt igyék a fürdőkádban.

Igen tisztelt ügyvéd ur!

Vettem becsesét, amelyben értesít, hogy nejem megindította ellenem a vádúperet.

Még neki áll feljebb!? Érdekes!... Hát csak indítsa.

Tisztelettel

Reomur Domokos.

Kedves mamuskám!

Nem képzeled, mennyire megörültem a levelednek, hogy az egész válás csak ijesztgetés volt. Mindjárt gondoltam. Majd éppen te válsz el.

A vonatnál kint leszek. A temetésnél is kint leszek. Csak gyere minél előbb szerető férjedhez.

Domokos.

A politika eseményei.

Minisztertanács.

Ma délután öt órákor a kormány elnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök elnökölt. A minisztertanács, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett, folyó ügyeket tárgyalta. A tanácskozás este fél nyolckor ért véget.

A miniszterelnök a királynál.

Félhivatalosan jelentik, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök holnap délután Ischlbe utazik és pénteken megjelenik a király előtt, hogy jelentést tegyen az uralkodónak.

Megalakult a földadó-bizottság.

Az országos földadó-bizottság a pénzügyminiszterium épületében ma tartotta meg alakuló ülését, amelyen Lukács László pénzügyminiszter elnökölt. A bizottság megválasztotta az utazó küldöttségeket. A pénzügyminiszter fölhitte a küldöttségeket, hogy hamarosan válasszák meg elnökeiket, kezdjék meg az utazásokat és sürgősen terjeszték be jelentéseiket.

Megakadtak a banktárgyalások.

Bécsből táviratozzák: Bilinski osztrák pénzügyminiszter ma Bécsből Ischlbe utazott, ahol kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. A pénzügyminiszter jelentést tesz a királynak a bankkérdésben folytatott tanácskozások eredményéről. Bécsi források szerint a banktárgyalások ismét megakadtak, mert a készfizetések kérdésében nagy nehézségek merültek fel. Eredetileg úgy tervezték, hogy a kormányok közti tárgyalások már júliusban befejeződnek és kora ősszel már a jegybankkal kezdik meg a tárgyalásokat. A helyzet most annyival rosszabbodott, hogy a kormányok tárgyalására is csak ősszel kerül sor, mert addig a szaktereneknek kell végezni dolgukkal. Ilyen körülmények között szó sincs arról, hogy a bankkérdés november vége előtt a parlamentek elé kerülhetne.

A horvát bonyodalom.

A horvát kérdésben újabb konkrét esemény nincs. A horvát képviselők legna-

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

gyobb része hazautazott, mindössze nyolcan maradtak Budapesten, a kik teljes passzív viseltek. Az isohli kihallgatásról fordulatot nem remélnék, mert úgy vannak értesülve, hogy a felség nem fogadja el a bán lemondását. Tiszába vannak a továbbiakkal is. Mint budapesti tudósítónk értesül, a horvát képviselők javarésze belenyugszik abba, hogy Aranczyk marad. Az a kéthárom képviselő, aki legerélyesebben kívánta Aranczyk elmozdítását, a koalícióból kilép s ezzel a válság meg lesz oldva. Aranczyk marad, Tomasich marad s a horvát képviselők is megmaradnak. Ez a helyzet.

Nem lesz főispán a törvényhatósági városokban.

A városok új törvénye.

A belügyminiszteriumban most dolgoznak a városi törvény megalkotásán. A városok törvénye régi kívánság, már Tisza István gróf belügyminisztersége idején készítették róla törvényjavaslatot, melynek különösen az a része volt jelentős, mely a főispáni állás megszüntetésére, meg a törvényhatósági bizottsági tagok számának leállítására vonatkozott. Ezt a törvénytervezetet akkor elmosta a politika. Most újra készítenek tervezetet, a melyben ugyanazok az alapelvek, mint a régiében.

A városok új törvénye teljesen külön készül a vármegyék törvényétől. A tervezet egészen átalakítja az önálló törvényhatóságok adminisztrációjának szervezetét. A javaslat ugyanis a mai rendszert a porosz és angol városi joggal egyeztetni össze. A polgárságnak több befolyást biztosít az ügyek menetére és lehetővé teszi a városok teljes önállóságát.

A városok új törvénye visszahelyezkedik a régi magyar jog helyes alapjára és a város közgyűlése a lakosság számának megfelelőleg legfeljebb százhusz tagból állhat. Ennyi lesz a képviselők száma Budapesten is és azonkívül csak Szegeden, mert a törvény szerint minden ezer lakos után lesz egy bizottsági tag, de a bizottsági tagok száma százhusznál nagyobb nem lehet. A bizottsági tagok felét az országgyűlési választók a város összes polgárainak sorából, felét a legtöbb adót fizetők sorából választják.

A közgyűlés hatáskörét taxatív sorolja fel a törvényjavaslat. A kisebb jelentőségű önkormányzati ügyeket kivéve a közgyűlés hatásköréből és a városi választmány hatáskörébe utalja. A városi választmány a közgyűlés kebeléből alakított testület, amely a közgyűlés és a tanács hatásköréből kivett ügyeket intézi el s előkészítő fóruma a közgyűlésnek.

A közgyűlés elnöke a polgármester lesz. A főispáni állást a javaslat megszünteti, viszont a polgármestert, akit a közgyűlés a maga kebeléből hat évre választ, állásában a király erősíti meg. Helyettese az alpolgármester (tanácsi igazgató) lesz. Ő is a maga kebeléből három évre választja a közgyűlés.

A közgyűlés határozatainak végrehajtója a tanács marad, élén a tanácsi igazgatóval. A tanács tagjai lesznek az ügyosztály vezető tanácsosok, a székhatóságok főnökei s a törvényhatóság tagjainak sorából a közgyűlés még a tanácsosokkal egyenlő számú tiszteleti tanácsost választ. A tanács tagjait a közgyűlés választja, a főorvost, főkapitányt és főmérnököt a polgármester előterjesztésére a belügyminiszter nevezi ki. A tanács vezetője továbbra is a polgármester marad, de ő csak irányítani fogja a dolgokat. A tanács rendes elnöke a tanács igazgatója lesz.

A beválasztott bizottsági tagoknak — a porosz minta szerint — egyenlő szavazati joguk lesz a tanácsosokkal. Hogy a

polgárság befolyását még inkább fokozza, megalkotta a javaslat az angol rendszerű városi választmányt, amelynek ülésel él kerülnek a tanács által a közgyűlés számára előkészített ügyek s a közgyűlésnek a választmány tesz javaslatot. Ez véget vet majd a sok fölösleges városi bizottságosdinak.

A közgyűlés jogkörét is nagy mértékben bővíti a javaslat. Számos olyan dologban, amelyet most jóváhagyás végett a belügyminiszterhez kell beterjeszteni, a közgyűlés jogerősen dönt. A szoroson vett közgyűlési ügyek közül azok, amelyekben a tanács ma, mint elsőfokú fórum határoz, nagyrészt megmaradnak a tanács hatáskörében. A tanács semmiféle ügyben nem lesz felelősségi fórum.

A törvényjavaslat így a városok adminisztrációjának egész szervezetét megváltoztatja.

Debrecen és a felvidék.

Egyetem helyett jó vasuti összeköttetés.

Demeozky udvari tanácsosnak az új egyetemek ügyében készített laboratoriuma sokkal nagyobb port vert fel a kellesténél. Ambár bizonyosra vehető, hogy a szerencsétlen tervezet a kultuszminiszterium lomtárának mélyeséges fenekére kerül, Demeozky ur mégis elért annyit a dolgozatával, hogy újabb erőfeszítésre készítette a versengő városokat, sőt olyan városokat is akcióba szólított, amelyeknek eddig kisebb gondjuk is nagyobb volt az egyetemnél.

Ilyen város például Arad, amely most hirtelenében műegyetemet szeretne. Egyik aradi lap hirtelenében ankétet tart a reménybeli aradi műegyetem dolgában és pártállásához híven a Kossuth-párt nagyságainak kéri ki a véleményét.

Ezek közül az urak közül Lengyel Zoltán érdekesen nyilatkozott. Azt mondja többek között, hogy az új egyetemeket feltétlenül a Tisza vidékére kell helyezni és ezáltal a Tisza vidékét kell a kultúra tekintetében magasabb nivóra emelni és a nyugati befolyást közművelődésünkben lehetőleg kis térre szorítani, majd így folytatja:

— Az új műegyetem kérdése nem egészen aktuális, hiszen, ugyszólván, még a régi műegyetem se készült el. Van azonban egy Aradot még inkább érdeklő kérdés és ez a Kassa—Nyiregyháza—Debrecen—Nagyvárad—Arad—Báziás között direkt állami fővonal kérdése, amely vasutügyi politikánkat helyes mederbe téríteni alkalmas, másrészt pedig Kelet-Magyarországnak városait kivétel nélkül felvirágoztatná. E fővonalnak kiépítése nem is olyan nehéz és mindenesetre sokkal közelebb vinné ezeket a városokat azokhoz a városokhoz, amelyeknél az egyetem kérdését én a többi magyar városok elé igyekszek helyezni.

Lengyel Zoltánnak ez az Aradhoz intézett figyelmeztetést Debrecen is megszívlelheti. Nem úgy érijük természetesen a megszívlelést, hogy az egyetem helyett most már mi is inkább a jó vasuti összeköttetést forszírozzuk, hanem hogy Debrecen vasutügyi politikája, amely eddig csupán a Felsőmagyarországgal és Erdélyiell való kedvező összeköttetést követelte, vegye föl programjába a Délvidékkel való összekapcsolódást is. Hátha ezzel több szerencsénk volna.

Iskolai értesítők.

IV.

A debreceni rei. főgimnázium.

Hatalmas, vaskos kötetben, a legapróbb momentumokra is kiterjeszkedő figyelemmel összeállított beszámolóban tárja elő az elmúlt iskolai év történetét és a református főgimnázium eredményeit Karai Sándor, a gimnázium kitűnő igazgatója és tanára. A lelkiismeretes gondosság jelét mutatja minden sora a beszámolóban, amely nemcsak száraz statisztikai adatokat tartalmaz, hanem nagy, irodalmi értékű értekezéseket is.

Az értesítő első közleménye Jakucs István tanárnak nagy készületségre és tudásra valló értekezése a Bolyai-féle geometriáról. A második értekezés, a rajz a közép iskolában, szerzője Csűrös Béla, akinek munkájában a szakember és a művészi lélek nyilatkozik meg. Ezt követi Szabó Márton dr. emlékbeszéde Széchenyi fölött, halálának évfordulója alkalmából. A munkából kitetszik Szabó Márton nagy történelmi tudása és erős szónoki képessége. Az értekezések sorát Kardos Lajos bölcsészettan-hallgató díjat nyert, ügyes dolgozata fejezi be.

Az adminisztrációról szóló szokásos jelentések, a tanárok neveinek, munkakörének, a tananyag fölosztásának s az érettségi írásbeli tételek után megemlékezik az értesítő a tanári kar irodalmi és egyéb szakszerű működéséről. A jelentés e részből nyilvánvaló, hogy a tanári kar az iskola termein kívül is nagy és értékes munkásságot fejtett ki.

A könyvtári és muzeumi jelentések után az iskolai jótéteményeket sorolja föl az értesítő. 101 tanulónak adtak lakást 13 szobában, 6800 korona tandíjat engedték el, a tápintézet összes kiadása 65007 korona 51 fillér volt. 35 tanuló jutalmat, 191 segélyt, 144 ösztöndíjat, 154 fél-, 29 negyed és 84 egész tandíjmentességet, 100 lakást, 145 pedig tápintézeti ellátást kapott.

Ér. dményes és szép munkásságot fejtett ki az önképzőkör és az ifjúsági gyülekezet, amelyeknek működésére a tanári kar éber gondossága és figyelme jótékony hatást gyakorolt.

A tanulók névsora és osztályzata után következnek a statisztikai adatok, amelyek szerint az intézetbe fölvettek 644 tanulót, ezek közül vizsgát tett 616 és pedig sikerrel 587 tanuló, hetvenkilenc egy, vagy több tárgyból kapott elégtelent. Összesen csak 3 százaléka a tanulóknak maradt vissza, a mi kielégítő, jó eredményre mutat.

Az intézet múlt évi történetében az iskola év megnyitására, a tanítás menetéről, a tanári testületben beállott változásokról, a gyűlésekről a rendkívüli tárgyak, a figyelem állapotáról nyújt képet a jelentés, amely szerint az intézet és a tanári kar sok gondot fordított az ifjúság vallásos és hazafias érzéseinek ápolására és testi nevelésére is.

Végül hasznos utasításokat tartalmaz az értesítő a jövő iskolai évre, amelyre a tanulóknak és a szülőknak minden tájékoztatást meg ad.

Mulatság.

— Az okkupáció veteránjainak táncostélya. Az 1878 ik évi Boszniai megszállásban résztvevő 39-ik gyalogezred bajtársak a harminckétéves forduló megünneplése alkalmából folyó évi augusztus 7-én vasárnap, a nagyerdői Dobos-pavillonban Berki Lajos zenekarának közreműködésével zártkörű táncostél rendeznek. A táncostél kezdete este 8 órakor, az estély j. ed. m. stg. a koszoru alap javára fordítják. B. ép. y. személyenként 2 K, család-jegy (3 személy): 4 K. Az ünnepély műsora: Gyülekezés délelőtt 8 órakor a tűzoltó laktanyába, onnan átvonulás a nagytemplomba délelőtt 9 órakor tartandó istentiszteletre. Este 5 órakor gyülekezés a tűzoltó laktanyába, onnan átvonulás az „Egyetértés” zenekara kíséretével a nagyerdői vidárába.

Politikai tömeg-affér.

I.

Urmánogy Nándor párbaja.

Marosvásárhelyről táviratozzák, hogy Urmánogy Nándor képviselő ma párbajt vívott Fekete Ardor dr. ügyvéddel, a Székely Napló szerkesztőjével. Fekete az Urmánogy-Erődy afférból kifolyólag azt írta lapjában, hogy „aki úgy sért meg valakit, hogy előre tudja, hogy az illetőnek nem fog elégtételt adni, az gyáva.”

A párbaj ma délelőtt volt kétszeri golyóváltással. A felek közül egyik sem sérült meg. Urmánogy segédei voltak ifj. Ugron Gábor dr. és Drechler Béla dr. miniszteri fogalmazó. Fekete segédei Brada Sándor dr. ügyvéd és Szász Ödön hírlapírók voltak.

II.

Szecsényi magyaráz.

Szalavszky Gyula tercsényi megyei főispán Szecsényi György legutóbbi képviselőházi beszédéért magyarázatot kért Perczel Dezső és Dániel Gábor utján Szecsényi Györgytől. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, az ügyet békés uton intézik el, amennyiben Szecsényi György ki fogja jelenteni, hogy sértő kifejezéseit nem Szalavszkyra értette.

III.

Justh Gyula és Montbach Imre.

Mint országgyűlési tudósításunkban olvasható, Montbach Imre a képviselőházi ülésén Justh Gyula beszédébe, mielőtt a függetlenségi párt vezére választási viszályokat emlegette: közbeszólt:

— Nem igaz! Hazugság!

Justh Gyula ma délután Batthyány Pál és Eszterházy Mihály gróf utján provokáltatta Montbachot, aki Földi Pált és Geltz Lajost nevezte meg segédeikül. A megbízottak még nem fejezték be sárgyalásukat.

Egy későbbi táviratunk jelenti: Justh Gyula és Montbach Imre segédei délután ültek össze a Nemzeti Kaszinóban. Batthyány Pál gróf arra való hivatkozással, hogy gyöngéledik, lemondott a megbízásáról és helyette Lovász Márton tárgyal. A tárgyalás során, amely hosszú ideig tartott, Montbach segédei kijelentették, hogy felük a képviselőházban tett kijelentését tárgyi tekintetben fönntartja. A tárgyalások ekkor megszakadtak és azokat vagy még ma este vagy holnap délelőtt folytatják.

IV.

A Buza—Gortvay-affér.

Sátoraljaújhegyről táviratozzák, hogy Buza Barna volt képviselő és Gortvay Andor főszolgabíró holnap reggel utaznak át Kassára, ahol a pisztolypárbajt megvívják.

Irodalom.

A Nyugat. Ignotus, Osvát Ernő és Fenyő Miksa egyetlen modern magyar szépirodalmi és kritikai szemléjének július 15-én megjelent száma feltűnő keltő kiállításban és igen érdekes tartalommal jelent meg. A Nyugat főmunkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály és Móricz Zsigmond. A Nyugat július 15-én megjelent számának tartalma: Babits Mihály: Bergson filozofia.

fája. T. Józsi Jenő: Csöndes emberek. (Novella). Ady Endre: Versek. Nagy Lajos: A jólelkű, szeleld öreg. (Novella). Cholnoky Viktor: Haldokló betegségek. Laczkó Géza: Willian Blackbrith lelke. (Elbeszélés II.) Pásztor Árpád: Vers. Ignotus: Jegyzetek. (A pártfogoltak céhe). Figyelő: Pinsky (Lengyel Menyhért). Le Chateau de la Belle-au-Bois-Dormant (Ady Endre). A művész iskolája (Lengyel Géza). Kosztolányi Dezső: A szegény kis gyermek panaszai (Lengyel Menyhért, Karinty Frigyes). Kilez a Mikszáth (Ady Endre). Fülep Lajos Nietzsche-ről (Lukács György). Ifj. Dengl János: Kemény és Balzac (Laczkó Géza). A Nyugat előfizetési ára: egész évre 20 korona, félévre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatás: V. Mérieg utca 9.

Forrong

a magyar kapucinus rend.

A főnökük már kilépett a szerzetből.

X. Pius pápa újabb megint forrongást idézett elő egy rendeletével és pedig azzal, amellyel a magyar kapucinus rendet az ősi rendes szokásokra akarja kényszeríteni.

A rendelet nagy recenzust keltett a magyar kapucinus rendben és nem tartják lehetőséget sem a rendelet végrehajtását, amely most megköveteli, hogy a rendtag kemény pricesen sludják, tar fején vékony hajkoszorút viseljen, kalap nélkül, szandálban járjon stb. — továbbá, hogy teljesen kikapcsolja magát a társadalmi és közéletből. Mindez nálunk — egyelőre legalább — lehetetlen, mert a magyar kapucinosokat oktató és lelkipásztorkodási hivatásuk a társadalmi életbe beállítja.

A visszahatásnak, amelyet a rendelet okozott, már meg is van a hatása, Pintér Rapaél a pozsonyi magyar kapucinus rend képzett, általános szeretetnek örvendő főnöke már ki is lépett a rendből s az esztergomi főegyházmegyébe vétette föl magát.

A kilépést számos tagnak a kilépése fogja még követni s azt hiszik, hogy a rendelet miatt ez a hazafias, derék tanító rend, amelyet a szegény ember barátjainak szoktak nevezni, Magyarországon nagyon meg fog gyöngülni.

Pintér Rapaél meleghangú beszédében bucsuzott el rendtársaitól, akiknek többek közt ezeket mondta:

Mikor én a rendbe beléptem, azzal az elhatározással, hogy a regulák szerint hűségesen fogok élni, csupán azokra a regulákra gondolhattam, amelynek érvényesülését magam előtt láttam. Nem lehet tehát tőlem elvárni olyasminek a betartását, amire nézve fogadalmat nem tettem.

A rendelet hatásáról egyházi körökben is megdöbbenéssel és sajnálkozással beszélnek és Pintér tettét nem ítélik el.

HIREK

— **Emmer Kornél meghalt.** Emmer Kornél dr. nyugalmazott kuriai bíró, volt országgyűlési képviselő, a magyar jogászvilág egyik kiemelkedője, tegnap Bécsben a Loos-sanatoriumban hosszas kinos betegség után 65 éves korában meghalt. Temetése végakaratahoz képest Döblingben lesz holnap, csütörtökön délután.

— **A csatorna építés.** A polgármester most az ideiglenes csatorna főgyűjtőhely építésére az engedélyt megadta. A pályázati határidőt augusztus 28-án tűzték ki.

Angol vasutások sztrájkja.

Londonból táviratozzák: Az északkéleti vasutakon állítólag a orosz bánásmód miatt háromezer vasuti munkás sztrájkba állott. Gatesheadban sztrájkolnak a mozdonyvezetők és fűtők. Sunderlandban, Hartlepoolban és Blythban szintén proklamálták a sztrájkot. — New-Castleből táviratozzák, hogy ott is kitörőben van a sztrájk és előreláthatólag 25—30.000 vasutas fogja beszüntetni a munkát.

— **A munkáskertek telkei.** A város részéről ma tartották meg a régi téglavető földök mellett fekvő 52 és fél hold telkek bérbeadására a versenytárgyalást. A telkeket 3200 korona évi bérért a Munkáskerti Egyesület kapta meg.

Petroleumforrások Máramarosban.

Mint budapesti tudósítónk jelenti, amerikaiakból és angolokból álló küldöttség járt ma a képviselőházban, hogy tisztelgessenek Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél. A küldöttséget Perényi báró máramarosi főispán vezette. Zsedényi Ottó fanyamernök terjesztette a miniszter elé a küldöttség kérelmét. Angol és amerikai csoport többmillió részvénytársaságot szervezett, amelynek az a célja, hogy Máramarosban petroleumforrásokat végezzenek, mert az eddig folytatott kutatás meglepő eredményre vezetett. Nagy bőséggel találtak petroleumforrásokat. A minisztertől szállítási s más kisebb kedvezményt kérnek.

— **A közbiztonsági terv.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy a közbiztonsági kibővítésére vonatkozó terveket és elhelyezéseket jóváhagyja, azonban azokon valami módosításokat kíván. Fölhívta még a miniszter a polgármestert, hogy a pályázati feltételeket a földmívelésügyi miniszterhez terjesszék föl jóváhagyás végett.

A hajdudorogi közraktár ünnepélyes megnyitása.

Tegnap nyílt meg a Hajdudorogon épített szövetségi gabonarakktár, délután 4 órakor a Központi Hitelszövetkezet hajdudorogi fiókjának igazgatója Pozsgay Imre ügyvezető és Slepkowski János elnök, az ottani vezető értelmiség, az érdeklődő gazdaközönség s nagy népsereglet jelenlétében. A vasutonalban épített emeletes raktárépület udvarán s a kerítésen kívül gyülekezett közönséghez Slepkowski János lelkész, szövetségi elnök intezett szép beszédet, majd Pozsgay Imre szövetségi ügyvivő ismertette a raktárépítés történetét és a gabonarakktár célját, rendeltetését. A beszédből megtudtuk, hogy a kir. földmívelési kormány 30.000, a község képvisellete 3000, a szövetkezet 5000 koronával járult az építkezéshez. Mindkét beszédet harsány éljenzés honorálta. A megnyitás után mulatság következett. A hajdudorogi lányok Pozsgay Imrének és nejeének Bence Ilona urasszonynak gyönyörű virágtokréját nyújtották át, a szövetségi élet ápolása s a közraktár létrehozása körül kifejtett buzgalomuk elismeréseképpen. A népmulatságon résztvettek: Pozsgay Imre, Slepkowski János, Végseő Daniel, Révész György, Zift Károly, Pongor Gyula, Rajk Imre, Cz. Tóth György, Gombos Dániel, Veres Mátyás, Gombos István, Dobi Dénes, Végseő István, K. Orosz György, Oán István, Borsi Antal, Lengyel János, K. Orosz Mihály stb. egész családjukkal és még számosan.

— **A kórházból a kórházba.** Ma bocsátották ki a kórházból Verden József 65 éves munkást, akit hosszabb ideig ápol-

Ronczi József

Fest, Vegyileg Tisztít mindennemű ruhákat a legszebben és legjutányosabban.

Főüzlet és gyár: Arany János-utca 10.

Flókhüzlök: Battyányi-u. 2. sz. és Vár-u. 3. szám (Zenede udvar.) Alapítva 1903. Telefon szám 70.

tek a kórházban. Alig ért azonban a gyöngye öreg ember a Hatvan-utóig, hirtelen rosszul lett s eszméletlenül esett össze. A mentők szállították a kórházba, ahonnan néhány perccel előbb szabadult ki.

Letartóztatott török képviselők.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a török parlament egyik tagját, Risa Nurri beyt letartóztatták. A beyt azzal vádolják, hogy a titkos szövetség megalakításában tevékeny részt vett és hogy Serif pasával levelezett. A rendőrség utasítást kapott, hogy több Konstantinápolyban lakó képviselőt szigorúan megfigyeljen, mert a jelek arra vallanak, hogy azok is összeköttetésben állnak a titkos szövetséggel. A megfigyelték között számos előkelő név van, köztük két arab képviselő. A vidéken is számos letartóztatások történtek.

Hat nő villámhalála. Szentpéterfán — mint Pécsről jelentik — halálra sujtottak a villámcsapások tegnap egy asszonyt a leányával és súlyosan összeégették Horváth Mihálynét, Horváth Antalnét, Horváth Sándornét és Horváth Linát.

Hibás versenytárgyalási hirdetmény. Ma délelőtt kellett volna megtartani a hosszupályi ut kiéptési munkálatainak biztosítására vonatkozó versenytárgyalást. Erkezték is be ajánlatok, de ezeket a bizottság nem bontotta föl, hanem visszaadta a pályázóknak, mert kiderült, hogy a versenytárgyalási hirdetményben hibás számszavak voltak, ami miatt a tárgyalás eredményét megkérdőjelezhették volna. A bizottság tehát új pályázati feltételek kiírása iránt kereste meg az államépítészeti hivatalt.

Aalbach az Arany Bika Mulatóban esténként nagy tetszés mellett adja elő sláger kupléit. A „Fővárosi Orfeum” e kiváló komikusának vendégszínháza állandóan zsúfolt házakat vonz az Arany Bika Mulatóba. Nagy sikerük van a világhírű attrakcióknak, The 4 Charles jongleur csoportnak, Groat and Good ausztráliai excentrikusoknak, ugyancsak a női ensemble-nek is. Tegnap mutatkozott be Miss Arabell, ki csodás keleti és spanyol táncával gyönyörködtette a publikumot.

Játék a fegyverrel. Tiszafüredről jelentik: Csala Sándor 15 éves levélhordó fia ma töltött flóbert puskájával játszott, játék közben a fegyver elsült s a golyó a fiu jobb oldalába furódott. Csalát súlyos sebével a kórházba szállították.

Justh Gyula és a karlsbadi aszszony. Tegnap, amikor még Justh Gyula nem mondta el felirati beszédét, az a hír járta a tisztelt ház folyosóján, hogy a lehangorult fokostulajdonos nem vesz részt a felirati vitában, mert gyengélkedik, gyomor-baja van, cukorbeteg és el kell utaznia. A kormányparton erősen foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy valójában miért nem beszél Justh Gyula. A gyengélkedést nehezen akarták elfogadni oknak. Láng Lajos erre összekombinálta a cukorbetegséget a felszólalás elmaradásával következőképpen:

— Justh Gyula azért nem beszél, mert ő erős ellenzéki keserű beszédet akar mondani és most attól tart, hogy miután sok cukor van benne, hát édes lenne.

— Hogyan következik egyik a másiktól? — kérdezi kíváncsian Farkas Pál.

— Hát csak úgy, mint a karlsbadi aszszony esete — felelte Láng Lajos és elmondta a karlsbadi anekdotát.

Karlsbadban egy félvilági hölgy a hájlójába kerített egy milliomos. A hölgy bárántói kérdészködött tőle, hogy meg van-e elégedve a milliomossal és tetszik-e a viszony? Az asszony elragadtatva felelt:

— Oh, ez életem legédesebb viszonya, De természetes is, hisz négy percent cukro-

— **A Központi Bank Mint Szövetkezet** legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén alapszabályát oly irányban módosította, amely az eddig folytatott üzletágakon kívül egyéb bankszerű ügyletek lebonyolítását is lehetővé teszi. Így nevezetesen: kamatozó takarékbetétek elfogadása, folyószámla ügyletek, jelzálogkölcsönök, váltók leszámítása stb. Különösen figyelemre méltó a szövetkezetnek az az újítása, amely a szövetkezet tagjainak módot nyújt arra, hogy minden év január és július hó elsejétől kezdődőleg kezdhetik a heti befizetéseket. Ez az újítás különösen a kölcsönvevőkre nézve bir nagy jelentőséggel, amennyiben az év második felében felvett kölcsönöknél nem kell hat, nyolcz hónapra visszamenőleg a heti befizetéseket levonni és ez természetesen a felekre nézve lényeges kamat megtakarítást jelent. A rendkívüli közgyűlés ujonnan választotta a szövetkezet igazgatóságát. A választások eredményeképp elnök lett: Szávay Gyula iparkamara titkár, rendes igazgatósági tagokul következők választottak meg: Bleyer Mór birtokos és nagybérlő, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, dr. Galánffy János kir. közjegyző, Hoffmann Sándor nyomdatulajdonos, Kerekes Géza nagybirtokos, Klein Ignác nagykereskedő, Körner Adolf városi tanácsnok, Vecseházi Leitner Gyula földbirtokos, Lichtblau Albert földbirtokos, Publig Ernő földbirtokos, Puskás Károly dohánygyári igazgató, Sinka Sándor főiskolai tanár, dr. Szikszói Szabó László ügyvéd, és földbirtokos. A felügyelő bizottság tagjaival megválasztottak: Aszódy Mór nagykereskedő, dr. Brunner Lajos orvos, Sámy Béla főtisztviselő, dr. Weinberger Sándor ügyvéd. A szövetkezet ügyeinek vezetésére az igazgatóság intéző bizottságot alakított, amelynek tagjai: Kerekes Géza, Klein Ignác, Vecseházi Leitner Gyula és dr. Szikszói Szabó László. A szövetkezet ügyészül az ügyvédi kar egyik legkiválóbb tehetségű tagját dr. Keresztessi Kis Józsefet választotta meg.

Részeg tolvaj. A rendőrség ma letartóztatta Molnár Jánost, aki dülöngélve, részegen járt az utcán s a járőreknél és a boltokban megvételre kínált egy igen szép nikkelt ébresztő órát. Molnár azt állította, hogy azt a felesége vette a kabai vásáron. Egyebet azonban nem tudott mondani, mert annyira részeg volt. Letették tehát a fogházba s csak hónap halgatják ki, amikor mámorát már kialudta.

Árverés a vasuton. Lapunk tegnapi számában tévesen jelezték nekünk a vasuton visszamaradt árúk árverési napját 29-re. Az árverés folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor lesz.

Jogi vizsgákra való készítés megkönnyítése. Dr. Dobó jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tanácsokat helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapiuláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészíti Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

Csecsemőholttest egy ugorkásüvegben. Aradról táviratozzák: Ma délelőtt a Marosból egy ugorkásüveget fogtak ki, melyben egy csecsemő holtteste volt. A csendőrség nyomozza a gyilkost.

Dorgálás miatt a halálba. Barak Sándor tizenkilenc éves hajduböszörményi munkásfiu ma valami fölött összeszóialkozott szüleiével, akik erősen megfédtek. Ez annyira elkésérítette, hogy revolvert szerzett s azzal melböltte magát. A fiut be szállították a debreczeni kórházba. Sebe életveszélyes, mert a golyó a szíve alatt hatolt a mellébe.

A mai nap halottal. A mai nap folyamán a debreczeni állami anyakönyvi hi-

vatalban a következő halálesetet jelentették Klein József 88 éves izraelita, Bokonyi Mária 13 hónapos református, Bíró Ferenc 9 hónapos római katolikus, Kis János 11 hónapos református, Molnár Márton 29 éves református, — Fekete László 17 hónapos, református.

Megharapta a veszett kutya. Tegnap délután egy veszett kutya megmarta Szabó Zsigmond tizennégyéves fiut, akinek lábán súlyos sebet ejtett a harapás. A fiut a Pasteur-intézetbe szállították.

Angol zephir ingek remek szép kivitelben 5 koronáért Frank Testvéreknél.

A legszebb alkalmi ajándék Némethy „platinotypia” arcképe.

Olla higien gumi bevezetem többi amerikai higien gumi övszerek mellé. Vitárus Szentanna-u. 1. sz.

Sérvkhők óriási vétel miatt egyoldali drb 3 kor. Dupla 6 kortól kapható míg a raktár tart Vitáriusnál Szent-Annában 1. szám alatt.

Villamos berendezéseket legmegbízhatóbban és jutányosan rendez be Földvári Piac-utcai ideiglenes barak. Telefon 168. sz. Tanulók felvételnek.

Befőzéshez dupla vastag pergamentpapír Thaisz Arthur papír áruházában kapható.

Megnyit Csillag Arthur

modern papíráruház

➤ könyv-, zenemű- és írószerkedése ◀
a városháza épületében.

Közgazdaság.

Ingatlan forgalom.

Szembratovic János veszi a debreczeni 3096. sztkvben foglalt Vigkedvú Mihály-utca 17. sz. házat Gyomai Györgytől 14800 koronáért.

Tóth József és neje Szendrei Juliánna veszik a debreceni 3405. sz. tjkvben foglalt 915 négyszögöl Csapókeri szőlőt Czudor János és neje Kovár Juliánától 4000 kor.

Pásti János és neje Gede Juliánna veszik a debreceni 3961. sztkvben foglalt 841 négyszögöl homokkerti szőlőt Cziczó Lajos és nejétől 4400 kor.

Paksy Imre veszi a debreceni Pusztalébezi 80143 és 156 sztkvben foglalt 115 hold 500 négyszögöl tanya földet Balogh Sándortól 135,700 kor.

Sárkői János és neje Dani Juliánna veszik a debreceni sztkvben foglalt Bercsényi-utca 50. sz. házat Nagy Bálint és neje Kovács Juliánától 7500 kor.

Kovács Gábor és Kis Juliánna veszik a debreceni 4418 sztkvben foglalt Pest-utca 19. sz. házat Enyedi Jánosné, Csapó Juliánától 4000 kor.

Óri János és neje Szentesi Erzsébet veszik a debreceni 9782. sztkvben foglalt Fűvészker-utca 20. sz. házat Balogh Jánostól 30000 kor.

Csabán László és neje Székely Róza veszik a debreceni 10337. sztkvben foglalt 1 hold ujosztású földet Kemecey Ferenc és neje Bak Esztertől 2720 kor.

Debreczen város veszi a debreceni 5706 sztkvben foglalt Ajtó-utca 8. sz. házat gróf Szapári Józseftől 86164 kor.

Arany József és neje Major Juliánna veszik a debreceni 803. sztkvben foglalt házat özv. Szűcs Andrástól 8800 kor.

1910/ 12 3-4 old

Viepesitől

1910. július 21.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

7

Donogán és Somossynál
Debreczen,
Kistemplombazár.
 Fürdő köpenyek. — Női és férfi
 úszóruhák. — Tricó és Pique pap-
 lanok. — Dörzs törülközők.
Óriási választék!

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
 nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
 Telefon 558. sz.

Jóság,
 ár és
 súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és
 bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
 szappana sem éri el a

Schicht
 szarvas
 szappanát

minden jó tulajdonságában, tiszta-
 ságában, mosóképességében, lágyágá-
 ban és olcsóságában.

Egy irodahelyiségnek,

vagy garcon lakásnak alkalmas 2 szobá-
 ból álló helyiség augusztus 1-től

kiadó

a „Hungária“ épületben. Bejárat az I.
 kapun.

Értekezhetni **Dr. Sebők Ernő** ügy-
 véd irodájában, Arany János-u. 2.

Olcsó ékszer eladás!

Rose Dezső

közkedvelt
 ékszerész és órák üzletében.
 Brilláns és gyémánt ékszerek ked-
 vező vétel folytán
mesés olcsó árban
 kaphatók.

Szántó Zsigmond

modern kárpitos és díszítő

Debreczen, Placc-utca 63. sz.

Készít a mai kor igényeinek a
 legzebb kivitelű szalon és

uri szoba berendezéseket

a legegyszerűbbtől a legdíszesebb ki-
 vitelig, valamint igen jutányos árban
 valódi önműködő **Floz Roletákat**,
 nagyobb megrendelésnél tetemes ár-
 engedmény.
 Legjobb minőségi **madracokat**
 házaknál úgy helyben és vidéken
 elkészítem.
 Jó munkámért többszöri kitüntetés.

Szőnyegek, Fügönyök, Terítők

Haas Fülöp és Flai

gyárosoknál
Debreczen, Placc-u. 59.

GÁNÓCZ gyógyfürdő

a Tátrában,
 természetes szénsavdus forrásával kitűnő
 gyógyhatásu

Szívbetegségek
Rheumatismus
Köszvény
Gyomorbántalmak
Vesebetegségek
Női bajok
Neuraszténia
Angolkór

Méltányos árak. — Penzió. — Olcsó száraz szobák — Kitűnő ellátás. — Figyelmességgel szolgálás — Postai távirda, telefon, állandó csendőrszolgálat. — Vasúti állomás, Gyorsvonatok feltételes megállóhelye június 15-től — Állandó fordókönyv Budapestről

KÖZPONTI MENETJEGYIRODA
 (Budapest, Vigadó-tér 1. sz.) utján részletfoglalást kedvezményekkel

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjtalanul azonnal küld: Fürdőgondnokság Gánócztúrdó.

Fazekas Imre

Villanyvilágítási és
 erőátviteli
 vállalata

Debreczen, Placc-u. 77.

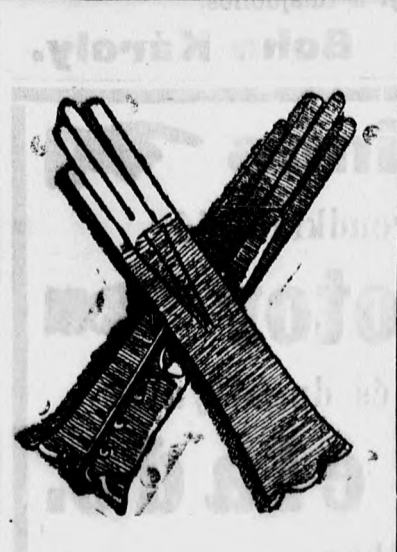

EREDETI „CHRISTOPH“

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok és
NYERSOLAJ-MOTOROK

ma az első helyen állanak.
 — A „CHRISTOPH“ név garancia. —
 75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket!
DÉNES B. motorszakértő
 BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZ.

Vigyázat hölgyeim!

hosszu selyem és czérna

keztük

bámulatos olcsó árban kaphatók

SCHÖN SÁNDOR

keztük, kötszer- és orvosi műszertárában
Debreczen, Placc-utca 12. szám, (Stenczinger-ház.)

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

20 éves hajdon ügyes szakácsné férjhez menni óhajt jó iparos vagy vasutashoz. Levelek a kiadóba „Nem bánja meg” jellegre küldendők.

Betöltendő.

Felvételek molársegédek és malom munkások K. 2.60-2.80 napibér mellett az Erzsébet malom részvénytársaságnál.

Teljes ellátással vagy fizetéssel tanuló keresetlik fűszer üzletbe. Szent-Anna-u. 39.

Adás-vétel.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi ruha öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztele. tel Kaiser Salamon.

Szalma, Panama és nemez kalapokat legjobban tisztít Békés Lajos kalapos műhelye. Piacz-utca 46, az udvarban.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyöröre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

40 éve fennálló fűszer vegyeskereskedés Hajdu városban házzal együtt más vállalkozás miatt jutányosan eladó. Cziun a kiadóban.

Legmagasabb árban veszek petróleumos hordókat. Pollák Zsigmond. Telefon 441.

Halápi állomásnál iskola szomszédságában 33 kat. hold kétharmad részben fekete föld eladó vagy haszonbérbeadó, lakás és 40 nagy jószagnak istállóval. Értekezés Battyányi-u. 5. szám alatti ügyvédnél.

Két darab gárkályha megvételre kerestetik. Czim a kiadóba.

Az új részletruhában a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor, havi 4 korona részletfizetés mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon, kanavász, szőnyeg, függöny, paplan, ruhaszövetek. Meghívásra házhoz megyünk rendelést felvenni. Adler és Schwarz Simonffy-u. 6. tejjal szemben

Fűszerüzlet — trafikál és italméressel — elutazás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lakás

Egy 5 szobás modern utcai lakás közel a piacshoz, azonnal kiadó. Czim a kiadóban.

Különbéjártú butorozott szoba Szent-Anna-utca 39. szám alatt kiadó.

Különféle.

Welsz Ferencz épület és mű-butor készítő. József-k.r.-h.-u. 60. Készít minden sz. asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Szép csak az lehet, ki **Mauthner** „Lillom-örémjót” használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható **Arany-Angyal** gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca ssrok

Ingbluzok, kötények, fehérneműek varását és gomluk varrást elvállalok, házhoz is elmegyek. Czim a kiadóba.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

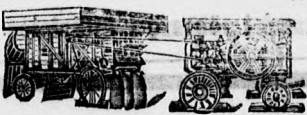
Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símává, fehérré és áldóvé teszi az arcot!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárban, **DEBRECZEN.**

Ha **gazdaságos tartós územbiztos**

Benziamotoros cséplőkészletet olcsó árban

kedvező feltételek mellett teljes szavatossággal óhajt, ugy forduljon

Szücs Odön

Budapest, VI. Nagymező-utca 66. szám alatti üzéghez, mely üzég felszólításra készségesen szolgál árjegyzékkel.

Egyedárusító képviselőket

keres részvénytársaság egy, esetleg két vármegye részére, egy bálnaküli belső világításra szolgáló petróleumizzófénylámpa forgalomba hozására. Olyanok ajánkozzanak, kik 2-3000 korona felet rendelkezőknek.

Igen megfelelő azoknak, kik műszaki vagy mezőgazdasági szikkekben dolgoznak, esetleg utaztatnak.

Évente 5-6000 korona könnyen megkereshető.

Ajánlatok „**fényes mellékkereset 200**” jellege alatt Mosse Rudolf hirdetői irodájába Budapest, V., Nádor-u. 11. kéretnek.

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak állandó, szép és előkelő színt, amíg a valódi Eisenstädter-féle

Eglasine padló-fénymáz

Bejegy. védjegy.

nem használja.

Az „Eglasine” három óra alatt megaszrad.

Kemény mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző színt ad.

Az „Eglasine” teljesen szagtalan.

Az „Eglasine” fénye tartós, az „Eglasine” mosható és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is. Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

„Eglasine” padlófénymáz és ügyeljen a „Páncélos lovag” védjegyre amely minden dobozon látható.

Páncélos lovag

amely minden dobozon látható.

Fölvétel a Bohn-főle

„Szegedi Deák-Otthonba”, mint internátusba.

Az internátusba fölvételnek a szegedi középiskolák bármelyikébe járó tanulók **vallás és nemzetiségi különbség nélkül**, továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgári avagy felső ipariskolát óhajtják látogatni. Ellátási díj egész évre 400 korona. Az internátusnak kitűnően berendezett kétemeletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állanak.

Minden további felvilágosítást készséggel nyújt a tulajdonos,

Bohn Károly.

Egy igen csinos

kis terjedelmet elfoglaló rendkívül jó

légszesz motor

4 lóerőre, rezerva hengerrel és dugattyúval

igen olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban.